

بررسی تاثیر آماده سازی مینا با No-rinse Self-conditioner بر استحکام باند برشی اولیه براکت‌های فلزی ارتودنسی

دکتر بهنام خسروانی فرد*# دکتر سپیده بانوا** مهندس ناصر ولایی*** دکتر نغمه فارسی****

خلاصه :

سابقه و هدف: در درمان‌های ارتودنسی نامناسب بودن استحکام باند برشی اولیه براکتها در زمان ۳۰ دقیقه پس از انجام باندینگ منجر به دباندها و افزایش طول دوره درمان می شود. با توجه به وجود یک مورد گزارش از موفقیت آمیز بودن استحکام باند برشی در استفاده از No-Rinse Self-Conditioner و یگانه بودن آن و به منظور بررسی تاثیر آماده سازی مینا با No-Rinse Self-conditioner نسبت به اسید پلی اکریلیک ۱۰٪ بر استحکام باند برشی اولیه براکت‌های فلزی ارتودنسی که با سمان گلس آینومر رزین مدیفايد نوری (RMGIC) باند شده اند، این تحقیق در دانشکده دندانپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی تهران در سال ۱۳۸۷ انجام شد.

مواد و روش‌ها: تحقیق به روش آزمایشگاهی بر روی ۶۰ دندان پرمولر سالم انسان انجام شد. نمونه ها به دو گروه بر حسب نوع آماده سازی (اسید پلی اکریلیک ۱۰٪ شاهد و No-Rinse Self-conditioner مورد) تقسیم شدند. باندینگ با گلس آینومر رزین مدیفايد انجام شد. نمونه ها داخل اکریل مانت شدند و پس از ۳۰ دقیقه با دستگاه Universal Testing Machine و سرعت 1mm/min دباندها شدند. ادهزیو باقیمانده بر سطح مینا توسط استریومیروسکوپ با بزرگنمایی ۲۰ مشاهده گردید.

یافته‌ها: استحکام باند برشی در گروه شاهد $5/23 \pm 11/69$ مگاپاسکال و در گروه مورد $4/58 \pm 10/72$ مگاپاسکال بود که این اختلاف با استفاده از آنالیز T-test به لحاظ آماری معنی دار نبود ($P < 0/4$). آزمون دقیق آماری فیشر نشان داد که اختلاف بین ادهزیو باقیمانده بر سطح مینا در دو روش آماده سازی به لحاظ آماری معنی دار نمی باشد ($P < 0/9$).

نتیجه گیری: No-Rinse Self-conditioner می‌تواند در کنار گلس آینومر رزین مدیفايد استحکام باند برشی کافی برای باندینگ براکتها فراهم کند و مراحل آماده سازی را سرعت بخشیده، حساسیت تکنیکی را کاهش دهد.

کلید واژه‌ها: استحکام باند برشی، آماده سازی مینا، گلس آینومر رزین مدیفايد، اسید پلی اکریلیک، No-Rinse Self-Conditioner.

مقدمه:

phosphate fluoride^(۱۸)، و حتی عدم آماده سازی^(۲۰)

انجام می شود. اما در صورتیکه این تمهیدات موجب^(۱۴)

استحکام باند برشی کافی براکتها نشود، در همان مراحل اولیه

باندینگ با دباندها براکتها روبرو خواهیم شد^(۵و۷) که باعث افزایش

زمان کار کلینیکی و طول مدت درمان^(۱-۳) خواهد شد. یکی از

روشهایی که گفته شده است می تواند در آماده سازی مینا به

منظور استفاده اختصاصی همراه با RMGIC استفاده شود،

No-Rinse Self-conditioner است که سرعت و

سهولت روش کار را به دنبال دارد و سبب کاهش حساسیت

تکنیکی پروسه آماده سازی و شستشو می شود^(۲۱). در دو

تحقیق دکتر بیشارا و دکتر Coutinho گزارش شد که این ماده

در درمان‌های ارتودنسی، در صورتیکه استحکام باند برشی براکتها

در ۳۰ دقیقه ابتدای باندینگ که سیمها برای اولین بار بر روی آن

قرار می گیرند کافی نباشد، با دباندها آنها و افزایش طول دوره

درمان روبرو می شویم.^(۱-۲) یکی از موادی که برای باندینگ

براکتها استفاده می شود Light Cure Resin-Modified

Glass Ionomer Cement یا RMGIC نوری می

باشد^(۱-۳) و در حال حاضر برای حصول استحکام باند برشی

کافی آن، آماده سازی سطح توسط اسید فسفریک ۳۷٪^(۴-۱۰)،

اسید پلی اکریلیک ۱۰٪ و ۲۰٪^(۱۱-۱۵) (Self SEP

Acidulated Etching Primer)^(۱۶-۱۷)

* استادیار گروه آموزشی ارتودنسی واحد دندانپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی
** استادیار گروه آموزشی دندانپزشکی ترمیمی واحد دندانپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی
*** عضو هیئت علمی واحد دندانپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی

**** دندانپزشک

نویسنده مسئول

شد. در شروع کار سطح باکال هر دندان با پودر پامیس و آب مقطر و رابراکپ متصل به هندپیس به مدت ۱۰ ثانیه تمیز شد^(۳۹،۳۳،۳۱-۳) و باندینگ بدین ترتیب انجام شد:

★ در گروه شاهد مطابق دستور کارخانه سازنده، سطح مینا با استفاده از یک اپلیکاتور **micro-tip** به مدت ۲۰ ثانیه با اسید پلی اکریلیک ۱۰٪ آغشته گردید، سپس به مدت ۱۰ ثانیه با جریان فشرده آب شستشو شد و آب اضافه با استفاده از رل پنبه مرطوب خشک شد^(۳-۱).

برای انجام باندینگ، کیسولهای حاوی **Fuji ortho LC RMGIC** فعال گردید و طبق دستور کارخانه سازنده توسط آمالگاماتور **Degussa Duomat3** با سرعت ۴۰۰۰ دور در دقیقه به مدت ۱۰ ثانیه مخلوط شد و سپس در داخل **GC Capsule applier** ساخت چین گذاشته شد و ادهزیو بر سطح باندینگ هر براکت قرار گرفت^(۲). برای باقی ماندن حداقل ضخامت ادهزیو بین براکت و دندان، فشار ۳۰۰ گرم توسط **Tension and Compression Gauge** ساخت **Dentaurum** آلمان اعمال شد و بدین ترتیب ضخامت ادهزیو در تمام نمونه ها تقریباً یکسان گردید. به منظور جلوگیری از جابجایی پیش از انجام لایت کیور کامل، هر براکت به مدت ۵ ثانیه لایت کیور شد. ادهزیو اضافه با استفاده از یک تیغه بیستوری بریده شد تا سطح باند شده مساوی سطح پشتی براکت شود و پس از آن نمونه ها به مدت ۵۰ ثانیه (۱۵ ثانیه از هر یک از سطوح مزیمال و دیستال و ۱۰ ثانیه از هر یک از سطوح اکلوژال و جینجیوال) لایت کیور شدند^(۴۱). نور دستگاه بعد از **curing** هر ۱۰ دندان توسط دستگاه رادیومتر **APOZA** تست شد تا شدت نور خروجی حداقل 400 mv/cm^2 باشد.

★★ در گروه مورد مطابق دستور کارخانه سازنده، لایه نازکی از **Self-conditioner** با استفاده از یک اپلیکاتور **micro-tip** بر سطح مینا زده شده و به مدت ۱۰ ثانیه دست نخورده باقی ماند، سپس با هوای فشرده به مدت ۵ ثانیه خشک گردید و باندینگ همانند گروه قبل انجام شد^(۱). ترکیب **No-rinse**

می تواند جانشین اسید پلی اکریلیک ۱۰٪ رایج باشد^(۲۱). تاکید می شود که یک باند کلینیکی موفق زمانی بدست می آید که استحکام باند برشی حاصل از آن ۸-۶ مگاپاسکال باشد^(۲۴-۲۲). از سوی دیگر به دلیل افزایش روز افزون تمایل به استفاده از **RMGIC** به علت خواص مفید آن^(۳۸-۲۵، ۱۶ و ۱۱ و ۶-۲) و نیز مشکلات به کارگیری اسید پلی اکریلیک ۱۰٪^(۲۱)، این تحقیق به صورت **In vitro** در بخش ارتودنسی دانشکده دندانپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی تهران و دانشکده مکانیک دانشگاه امیرکبیر در سال ۱۳۸۷ با هدف بررسی تأثیر آماده سازی مینا با **Self-No-Rinse conditioner** نسبت به اسید پلی اکریلیک ۱۰٪ بر میزان استحکام باند برشی اولیه براکتهای فلزی ارتودنسی که با **RMGIC** نوری باند شده بودند انجام شد. همچنین میزان ادهزیو باقیمانده در هر نمونه پس از دبانند بررسی گردید.

مواد و روشها:

این تحقیق با طراحی تجربی بر روی مدل و به صورت یک سویه کور انجام شد. تعداد ۳۰ بیمار واجد شرایط کشیدن ۲ دندان پرمولر قرینه انتخاب شدند. دندانها در ظروف حاوی محلول ۰/۲٪ تیمول به مدت ۴۸ ساعت برای ضد عفونی قرار گرفتند^(۳۴ و ۲). نمونه ها به طور تصادفی به ۲ گروه ۳۰ تایی تقسیم شدند بطوریکه در هر گروه از هر بیمار، یک دندان وجود داشته باشد، دندانها از نظر وجود هیپوپلازی، هیپوکلسیفیکیشن، پوسیدگی و ترک مینایی بررسی شدند و در صورت وجود هر یک از نواقص فوق از مطالعه حذف گردیدند.

در این تحقیق برای باندینگ از **Fuji ortho LC Capsule** و برای **Conditioning** از اسید پلی اکریلیک ۱۰٪ با نام تجاری **Ortho Conditioner** و **No-rinse Self-conditioner** مخصوص **RMGIC** که تمام آنها ساخت کارخانه **GC**، زاین بودند استفاده شد. همچنین از براکتهای فلزی پرمولر سری **Mini Dyna lock** ساخت **3M** **Unitek** امریکا با **Sloth** ۰/۱۸ اینچ و دستگاه لایت کیور **Coltolux 25** با شدت نور خروجی 400 mv/cm^2 استفاده

- ۱= کمتر از ۵۰٪ آدهزیو بر سطح مینا باقیمانده
 ۲= بیشتر از ۵۰٪ آدهزیو بر سطح مینا باقیمانده
 ۳= تمام آدهزیو بر سطح مینا باقیمانده

★ تقسیم بندی بیشمارا^(۲):

- ۱= تمامی آدهزیو + نقش سطح قاعده براکت بر سطح مینا باقیمانده
 ۲= بیشتر از ۹۰٪ آدهزیو بر سطح مینا باقیمانده
 ۳= بین ۱۰٪ تا ۹۰٪ آدهزیو بر سطح مینا باقیمانده
 ۴= کمتر از ۱۰٪ آدهزیو بر سطح مینا باقیمانده
 ۵= بدون آدهزیو باقیمانده بر سطح مینا

یافته ها:

این تحقیق بر روی ۶۰ دندان پرمولر چپ و راست از هر دو فک مربوط به ۳۰ بیمار واجد شرایط کشیدن ۲ دندان انجام گرفت. میانگین سن بیماران $16/77 \pm 5$ سال بود. ۸۳٪ بیماران دختر و ۱۷٪ پسر بودند. ۶۰٪ نمونه ها پرمولر اول بالا، ۳۳٪ پرمولر اول پایین، و ۷٪ آنها پرمولر دوم پایین بودند. میزان استحکام باند برشی بر حسب گروهها در جدول (۱) ارائه گردید. استحکام باند برشی در گروه شاهد (اسید پلی اکریلیک ۱۰٪) برابر با $5/23 \pm$ No-Rinse Self- conditioner (مورد) برابر با $4/58 \pm 10/72$ مگاپاسکال بود. آزمون T-test نشان داد که این اختلاف به لحاظ آماری معنی دار نمی باشد ($P < 0/6$). در گروه اسید پلی اکریلیک ۱۰٪ (شاهد)، ۱۶/۷٪ از نمونه ها استحکام باند کمتر از ۶ مگاپاسکال، ۳/۳٪ از نمونه ها استحکام باند بین ۶ تا ۸ مگاپاسکال و ۸۰٪ از نمونه ها استحکام باند بیشتر از ۸ مگاپاسکال داشتند. در گروه No-rinse Self- conditioner (مورد)، ۱۳/۳٪ از نمونه ها استحکام باند کمتر از ۶ مگاپاسکال، ۶/۷٪ از نمونه ها استحکام باند بین ۶ تا ۸

Self-conditioner از 4METHA ، HEMA ، اتانول و آب تشکیل می شود.

برای انجام آزمایش استحکام باند، دندانها در اکریل Self cure ساخت کارخانه اکروپارس ایران در داخل یک استوانه توخالی مانت شدند. برای مانتینگ صحیح از سیم استیل با ابعاد $0/025 \times 0/18$ اینچ استفاده شد. سیم در slot براکت قرار گرفت و براکت موازی سطح افق مانت شد. پس از گذشت ۳۰ دقیقه از انجام لایت کیور، آزمایش استحکام باند انجام شد. نیروی برشی وارد شده جهت جدا شدن براکت از نمونه ها با دستگاه Universal Testing Machine مدل Roell 20 ساخت کارخانه Zwick آلمان در آزمایشگاه مقاومت مصالح دانشکده مکانیک دانشگاه امیرکبیر تهران اندازه گیری شد که نیرو را با سرعت 1 mm/min و زاویه ۹۰ درجه توسط یک تیغه استیل به شکل بول با انتهای تخت و با پهنای $0/5 \text{ mm}$ ، درحداصل دندان- براکت اعمال کرد. مقدار نیرویی که باعث جدا شدن براکت از نمونه ها شد بر حسب نیوتن بدست آمد و بر اساس فرمول $\text{Pressure(Mpa)} = \text{Force(N)} / \text{Area(mm}^2\text{)}$ به مگاپاسکال تبدیل شد. با توجه به اینکه میانگین سطح قاعده براکتها $13/83 \text{ mm}^2$ بود (۵ عدد براکت به طور تصادفی با کولیس دیجیتالی GUANGLU اندازه گیری شدند)، استحکام باند برشی برای هر نمونه محاسبه شد. سپس داده ها با آنالیز آماری T-test بررسی شدند^(۳۹، ۴۰).

پس از دباندها، سطح مینای هر دندان با استریومیکروسکوپ ساخت کارخانه Canon Optical تایلند با بزرگنمایی ۲۰ برابر بررسی شد تا میزان آدهزیو باقیمانده بر سطح مینای هر دندان معین شود^(۳۹). نتایج حاصل از میزان آدهزیو باقیمانده بر حسب تقسیم بندی Artun و بیشمارا در جدول وارد شد و داده ها با آزمون دقیق آماری فیشر بررسی شدند.

★ تقسیم بندی Artun^(۴۲):

۰= بدون آدهزیو باقیمانده بر سطح مینا

برای هریک از مواد باندینگ روشهای آماده سازی گوناگونی وجود دارد. در مورد RMGIC از اسید فسفریک ۳۷٪، اسید پلی اکریلیک ۱۰٪ و ۲۰٪، SEP، Acidulated No-rinse Self-Phosphate fluoride conditioner استفاده شده است. از فواید استفاده از اسید پلی اکریلیک ۱۰٪ و No-Rinse Self-Conditioner می توان کاهش Enamel loss ناشی از آماده سازی را نام برد. مزیت No-rinse Self-conditioner نسبت به اسید پلی اکریلیک ۱۰٪، کاهش زمان کار و تعداد مراحل آماده سازی و نیز سهولت کاربرد آن می باشد. همچنین حساسیت تکنیکی آن کمتر است، زیرا هنگام استفاده از اسید پلی اکریلیک ۱۰٪ و حذف آب اضافی به دنبال آن، امکان مرطوب ماندن یا خشک شدن بیش از حد سطح مینا و ایجاد Desiccated Enamel وجود دارد. همچنین حذف مرحله شستشوی اسید، امکان آلودگی مجدد سطح آماده سازی شده را کاهش می دهد^(۴۹). ترکیب No-rinse Self-conditioner از 4METHA، HEMA، اتانول و آب تشکیل می شود. 4METHA یک منومر با Base اسید کربوکسیلیک است که در مینا conditioning ایجاد می کند. HEMA میزان Wettability مینا را می افزاید و 4METHA را با خود حمل می کند. 4METHA به دلیل داشتن عامل COOH، از یک طرف با کلسیم فسفات مینا باند هیدروژنی ایجاد می کند و از سوی دیگر به ادهزیو باند می شود. HEMA و اتانول و آب اجزایی هستند که به دنبال استفاده از هوای فشرده تبخیر می شوند^(۵۰).

در این مطالعه استحکام باند برشی اولیه و ۳۰ دقیقه پس از انجام باندینگ اندازه گیری شد که این فاصله زمانی از نظر نزدیک بودن به زمان کلینیکی قرار گرفتن سیمها برای اولین بار بر روی برکت^(۱-۲) اهمیت زیادی دارد و به تفسیر بهتر نتایج در کلینیک کمک می کند.

مگاپاسکال و ۸۰٪ از نمونه ها استحکام باند بیشتر از ۸ مگاپاسکال داشتند.

توزیع دندانها پس از دبانند برحسب میزان ادهزیو باقیمانده مطابق طبقه بندی Artun در جدول (۲) آورده شد. آزمون دقیق آماری فیشر نشان داد که اختلاف بین دو روش آماده سازی به لحاظ آماری معنی دار نیست ($P < 0/9$) و در نتیجه روش آماده سازی تأثیری بر روی میزان ادهزیو باقیمانده ندارد.

توزیع دندانها پس از دبانند برحسب میزان ادهزیو باقیمانده مطابق طبقه بندی بیشارا در جدول (۳) آورده شد. آزمون دقیق آماری فیشر نشان داد که اختلاف بین دو روش آماده سازی به لحاظ آماری معنی دار نیست ($P < 0/9$).

بحث:

در این تحقیق میانگین استحکام باند برشی اولیه در هر دو گروه بالا بود و اغلب دباندها در حد فاصل مینا - ادهزیو انجام شد. میزان استحکام باند برشی در هر دو گروه نسبت به تحقیق دکتر بیشارا بیشتر بود^(۱). مقاله دکتر بیشارا از اندک تحقیقاتی بود که دبانند پس از ۳۰ دقیقه انجام می گرفت. البته تحقیقات زیادی وجود دارند که استحکام باند را پس از مدت زمان بیشتری اندازه گرفتند^(۳۳و۳۶).

برای باندینگ براکتها به مینای دندان از مواد گوناگونی همچون Conventional GIC^(۹) و RMGIC و رزین کامپوزیت^(۳) استفاده می شود که هر یک دارای مزایا و معایبی هستند. در تحقیق حاضر با توجه به افزایش پلاک میکروبی و احتمال دمنیرالیزاسیون به دنبال درمانهای ارتودنسی، RMGIC به عنوان ماده باند کننده انتخاب گردید، زیرا در محیط دهان فلوراید آزاد می کند^(۴۵-۴۳و۲۵و۱۹) و ایجاد White Spot و پوسیدگی را کاهش می دهد^(۴۶و۲۷و۲۶)، همچنین می تواند در شرایط مرطوب برای باندینگ استفاده شده^(۳۸و۳۷و۳۵و۳۳و۳۲و۱۶و۱۱و۶) و استحکام باند کافی فراهم کند^(۴۸-۴۷و۴۶-۳۶).

۱۶و۱۱و۵و۳

علت را می توان حساسیت تکنیکی بالای سمان گلس آینومر^(۵۲) و متغیرهای زیادی که در بحث استحکام باند مطرح هستند دانست که همگی قابل کنترل نمی باشند. در مطالعه حاضر همانند تحقیق دکتر بیشارا^(۱) اغلب دباندها از حد فاصل مینا - ادهزیو صورت گرفت.

علت رخ دادن دباندها از حد فاصل مینا - ادهزیو می تواند گیر مکانیکی سطح قاعده براکت Mini Dyna Lock استفاده شده در تحقیق حاضر باشد. بر جای ماندن مقدار کم ادهزیو بر روی مینا از لحاظ کمتر بودن زمان لازم برای دباندها و تمیز کردن سمان گلس آینومر و کاهش امکان آسیب مینا به دنبال استفاده از فرز ارجحیت دارد. با وجود این نمی توان امکان آسیب مینایی را هنگامی که دباندها در این قسمت رخ می دهد نادیده گرفت^(۱-۳).

در مقایسه بین تقسیم بندی Artun و بیشارا برای میزان ادهزیو باقیمانده، میتوان گفت که ایندکس بیشارا مشخص کننده تر است، زیرا در تحقیق حاضر نمونه هایی که کمتر از ۱۰٪ ادهزیو بر رویشان باقیمانده بود درصد زیادی از کل را تشکیل می داند که با تقسیم بندی Artun به نمایش درنیامند.

بطور کلی با توجه به شرایط موجود در این تحقیق نتیجه گرفته شد که استحکام باند برشی براکت هایی که آماده سازی سطح مینا در آنها با No-Rinse Self-conditioner انجام گرفت، کافی و قابل مقایسه با آماده سازی با استفاده از اسید پلی اکریلیک ۱۰٪ بود. همچنین مقدار ادهزیو باقیمانده بر سطح مینا پس از دباندها کم بود. بنابراین No-Rinse Self-conditioner به علت آسان بودن کاربرد آن می تواند در کنار گلس آینومر رزین مدیفااید استحکام باند برشی کافی برای براکتها فراهم کند و مراحل آماده سازی را سرعت بخشیده، حساسیت تکنیکی را کاهش دهد.

گفته شده است که برای باندینگ براکتها به مینای دندان استحکام باند برشی ۶ تا ۸ مگاپاسکال کافی است^(۱-۳) و در صورت افزایش آن به بیش از ۱۳/۵ مگاپاسکال، هنگام دباندها کردن براکتها آسیب مینایی رخ می دهد^(۵۱). در تحقیق حاضر در هر دو گروه درصدی از نمونه ها استحکام باند بالاتر از ۱۶ مگاپاسکال داشتند که این میزان در گروه شاهد (اسید پلی اکریلیک ۱۰٪) بیشتر از گروه مورد (No-Rinse Self-conditioner) بود.

این تحقیق از معدود تحقیقاتی است که در ایران بر روی Self-conditioner قابل استفاده همراه با گلس آینومر انجام شده است و همچنین از گلس آینومر کپسولی برای باندینگ براکت های ارتودنسی استفاده شد که دقیق و ثابت بودن نسبت پودر به مایع آن تحت تاثیر عمل فرد باند کننده در نمونه های مختلف تغییر نمی کرد. البته با توجه به اینکه در داخل دهان تغییرات دمایی زیادی رخ می دهد که می تواند استحکام باند را تحت تاثیر قرار دهد، انجام تحقیقی مشابه پس از انجام ترموسیکل پیشنهاد می شود.

نتیجه تحقیقات گذشته که استفاده از زمان لایت کیور ۵۰ ثانیه به جای ۴۰ ثانیه میزان پلیمریزاسیون گلس آینومر را افزایش می دهد^(۴۱)، در این تحقیق لحاظ گردید و احتمالاً بر همین اساس میانگین استحکام باند برشی بر مطالعات پیشین برتری یافت که البته خود نیاز به بررسی دقیق تر دارد.

در این تحقیق نیرو در حد فاصل دندان - براکت و بدون فاصله از سطح باندینگ وارد شد و کاملاً برشی بود^(۳۳). با وجود اینکه مطالعه انجام شده in-vitro بوده و دندانهای انتخابی مربوط به یک فرد بودند و انتظار می رفت که مینای دندان تقریباً از لحاظ ژنتیکی و نیز شرایط محیطی یکسان باشد، اما دامنه تغییرات وسیع و انحراف معیار بزرگ بود. تحقیقات انجام شده قبلی نیز بزرگی انحراف معیار را نشان دادند^(۱،۳۳ و ۳۳).

جدول ۱) میزان استحکام باند برشی بر حسب روشهای آماده سازی واحد: مگاپاسکال

ضریب تغییرات	دامنه تغییرات	میزان	استحکام باند برشی روش آماده سازی
۴۵	۰ - ۱۹/۸۰	۱۱/۶۹ ± ۵/۲۳	اسید پلی اکریلیک ۱۰٪ (شاهد) (N1=30)
۴۳	۰ - ۱۸/۳۰	۱۰/۷۲ ± ۴/۵۸	No-Rinse Self-conditioner (مورد) (N2=30)
		P < 0/6	نتیجه آزمون T-test

جدول ۲) توزیع دندانها پس از دبانند بر حسب میزان ادهزیو باقیمانده مطابق طبقه بندی Artun در گروههای مورد مطالعه

جمع (N)	بین ۰ تا ۵۰ درصد ادهزیو باقیمانده	بدون ادهزیو باقیمانده	میزان ادهزیو باقیمانده گروهها
۳۰(۱۰۰)	۲۷(۹۰)	۳(۱۰)	اسید پلی اکریلیک ۱۰٪ (شاهد)
۳۰(۱۰۰)	۲۸(۹۳/۳)	۲(۶/۷)	No-Rinse Self-conditioner (مورد)

جدول ۳) توزیع دندانها پس از دبانند بر حسب میزان ادهزیو باقیمانده مطابق طبقه بندی بیشارا در گروههای مورد مطالعه

جمع (N)	بین ۱۰ تا ۹۰ درصد ادهزیو باقیمانده	بین ۰ تا ۱۰ درصد ادهزیو باقیمانده	بدون ادهزیو باقیمانده	میزان ادهزیو باقیمانده گروهها
۳۰(۱۰۰)	۴(۱۳/۳)	۲۳(۷۶/۷)	۳(۱۰)	اسید پلی اکریلیک ۱۰٪ (شاهد)
۳۰(۱۰۰)	۴(۱۳/۳)	۲۴(۸۰)	۲(۶/۷)	No-Rinse Self-conditioner (مورد)

References:

- 1) Bishara SE, Ostby AW, Laffoon J, Warren JJ: A self-conditioner for resin-modified glass ionomers in bonding orthodontic brackets. *Angle Orthod.* 2007 Jul;77(4):711-5.
- 2) Bishara SE, Soliman M, Laffoon JF, Warren J: Shear Bond Strength of a New High Fluoride Release Glass Ionomer Adhesive. *Angle Orthod.* 2008 Jan 1;78(1):125-128.
- 3) Bishara SE, Ostby AW, Laffoon JF, Warren J: Shear bond strength comparison of two adhesive systems following thermocycling. A new self-etch primer and a resin-modified glass ionomer. *Angle Orthod.* 2007 Mar;77(2):337-41.
- 4) Summers A, Kao E, Gilmore J, Gunel E, Ngan P: Comparison of bond strength between a conventional resin adhesive and a resin-modified glass ionomer adhesive: an in vitro and in vivo study. *Am J Orthod Dentofacial Orthop.* 2004 Aug;126(2):200-6; quiz 254-5.
- 5) Pithon MM, Dos Santos RL, de Oliveira MV, Ruellas AC, Romano FL: Metallic brackets bonded with resin-reinforced glass ionomer cements under different enamel conditions. *Angle Orthod.* 2006 Jul;76(4):700-4.
- 6) Godoy-Bezerra J, Vieira S, Oliveira JH, Lara F: Shear bond strength of resin-modified glass ionomer cement with saliva present and different enamel pretreatments. *Angle Orthod.* 2006 May;76(3):470-4.
- 7) Cacciafesta V, Sfondrini MF, Baluga L, Scribante A, Klersy C: Use of a self-etching primer in combination with a resin-modified glass ionomer: effect of water and saliva contamination on shear bond strength. *Am J Orthod Dentofacial Orthop.* 2003 Oct;124(4):420-6.
- 8) Fava M, Myaki SI, Arana-Chavez VE, Fava-De-Moraes F: Effects of a non-rinse conditioner on the enamel of primary teeth. *Braz Dent J.* 2003;14(3):168-71. Epub 2004 Mar 29.
- 9) Vicente A, Bravo LA, Romero M, Ortíz AJ, Canteras M: Shear bond strength of orthodontic brackets bonded with self-etching primers. *Am J Dent.* 2005 Aug;18(4):256-60.
- 10) Bishara SE, Vonwald L, Laffoon JF, Jakobsen JR: Effect of altering the type of enamel conditioner on the shear bond strength of a resin-reinforced glass ionomer adhesive. *Am J Orthod Dentofacial Orthop.* 2000 Sep;118(3):288-94.
- 11) Coups-Smith KS, Rossouw PE, Titley KC: Glass ionomer cements as luting agents for orthodontic brackets. *Angle Orthod.* 2003 Aug;73(4):436-44.
- 12) Ortendahl TW, Thilander B: Use of glass-ionomers for bracket bonding--an ex vivo study evaluating a testing device for in vivo purposes. *Eur J Orthod.* 1998 Apr;20(2):201-8.
- 13) Itoh T, Matsuo N, Fukushima T, Inoue Y, Oniki Y, Matsumoto M: Effect of contamination and etching on enamel bond strength of new light-cured glass ionomer cements. *Angle Orthod.* 1999 Oct;69(5):450-6.
- 14) Cook PA, Youngson CC: An in vitro study of the bond strength of a glass ionomer cement in the direct bonding of orthodontic brackets. *Br J Orthod.* 1988 Nov;15(4):247-53.

- 15) Bishara SE, VonWald L, Laffoon JF, Jakobsen JR: Effect of changing enamel conditioner concentration on the shear bond strength of a resin-modified glass ionomer adhesive. *Am J Orthod Dentofacial Orthop.* 2000 Sep;118(3):311-6.
- 16) Bishara SE, Olsen ME, Damon P, Jakobsen JR: Evaluation of a new light-cured orthodontic bonding adhesive. *Am J Orthod Dentofacial Orthop.* 1998 Jul;114(1):80-7
- 17) Yamada R, Hayakawa T, Kasai K: Effect of using self-etching primer for bonding orthodontic brackets. *Angle Orthod.* 2002Dec;72(6):558-64.
- 18) Fajen VB, Duncanson MG Jr, Nanda RS, Currier GF, Angolkar PV: An in vitro evaluation of bond strength of three glass ionomer cements. *Am J Orthod Dentofacial Orthop.* 1990 Apr; 97(4):316-22.
- 19) Silverman E, Cohen M, Demke RS, Silverman M: A new light-cured glass ionomer cement that bonds brackets to teeth without etching in the presence of saliva. *Am J Orthod Dentofacial Orthop.* 1995 Sep; 108(3):231-6.
- 20) Jobalia SB, Valente RM, de Rijk WG, BeGole EA, Evans CA: Bond strength of visible light-cured glass ionomer orthodontic cement. *Am J Orthod Dentofacial Orthop.* 1997 Aug; 112(2):205-8.
- 21) E. Coutinho, K. Van Landuyt, J. De Munck, A. Poitevin, Y. Yoshida, S. Inoue: Development of a Self-etch Adhesive for Resin-modified Glass Ionomers . *J Dent Res*, 2006. 85(4):349-353
- 22) Reynolds IR. A review of direct orthodontic bonding, *Brazilian Dental Journal*, (1975),2,171-178.
- 23) Øgaard B, Bishara SE, Duschner H. Enamel effects during bonding-debonding and treatment with fixed appliances. In: TM Graber, T Eliades, AE Athanasiou, eds. *Risk Management in Orthodontics: Experts' Guide to Malpractice.* Chicago, Ill: Quintessence; 2004:19–46.
- 24) Powers JM, Messersmith ML. Enamel etching and bond strength. In: Brantley WA, Eliades T, eds. *Orthodontic Materials: Scientific and Clinical Aspects.* Stuttgart, Germany: Thieme; 2001;105–122.
- 25) Forsten L: Resin-modified glass ionomer cements: fluoride release and uptake. *Acta Odontol Scand.* 1995 Aug;53(4):222-5.
- 26) Pascotto RC, Navarro MF, Capelozza Filho L, Cury JA: In vivo effect of a resin-modified glass ionomer cement on enamel demineralization around orthodontic brackets. *Am J Orthod Dentofacial Orthop.* 2004 Jan;125(1):36-41.
- 27) Diaz-Arnold AM, Holmes DC, Wistrom DW, Swift EJ Jr: Short-term fluoride release/uptake of glass ionomer restoratives. *Dent Mater.* 1995 Mar;11(2):96-101.
- 28) Komori A, Ishikawa H: Evaluation of a resin-reinforced glass ionomer cement for use as an orthodontic bonding agent. *Angle Orthod.* 1997;67(3):189-95.
- 29) Movahhed HZ, Ogaard B, Syverud M: An in vitro comparison of the shear bond strength of a resin-reinforced glass ionomer cement and a composite adhesive for bonding orthodontic brackets. *Eur J Orthod.* 2005 Oct;27(5):477-83. Epub 2005 Jul 25.

- 30) Bishara SE, VonWald L, Olsen ME, Laffoon JF: Effect of time on the shear bond strength of glass ionomer and composite orthodontic adhesives. *Am J Orthod Dentofacial Orthop.* 1999 Dec;116(6):616-20.
- 31) Shammaa I, Ngan P, Kim H, Kao E, Gladwin M, Gunel E, Brown C: Comparison of bracket debonding force between two conventional resin adhesives and a resin-reinforced glass ionomer cement: an in vitro and in vivo study. *Angle Orthod.* 1999 Oct;69(5):463-9.
- 32) Rix D, Foley TF, Mamandras A: Comparison of bond strength of three adhesives: composite resin, hybrid GIC, and glass-filled GIC. *Am J Orthod Dentofacial Orthop.* 2001 Jan;119(1):36-42.
- 33) Al Shamsi A, Cunningham JL, Lamey PJ, Lynch E: Shear bond strength and residual adhesive after orthodontic bracket debonding. *Angle Orthod.* 2006 Jul;76(4):694-9.
- 34) Rosenbach G, Pedra e Cal-Neto J, Oliveira SR, Chevitaese O, Almeida MA: Effect of enamel etching on tensile bond strength of brackets bonded in vivo with a resin-reinforced glass ionomer cement. *Angle Orthod.* 2007 Jan;77(1):113-6.
- 35) Godoy-Bezerra J, Vieira S, Oliveira JH, Lara F: Shear bond strength of resin-modified glass ionomer cement with saliva present and different enamel pretreatments. *Angle Orthod.* 2006 May;76(3):470-4.
- 36) Oliveira SR, Rosenbach G, Brunhard IH, Almeida MA, Chevitaese O: A clinical study of glass ionomer cement. *Eur J Orthod.* 2004 Apr; 26(2):185-9.
- 37) Valente RM, De Rijk WG, Drummond JL, Evans CA: Etching conditions for resin-modified glass ionomer cement for orthodontic brackets. *Am J Orthod Dentofacial Orthop.* 2002 May;121(5):516-20.
- 38) Chung CH, Cuozzo PT, Mante FK: Shear bond strength of a resin-reinforced glass ionomer cement: an in vitro comparative study. *Am J Orthod Dentofacial Orthop.* 1999 Jan;115(1):52-4.
- ۳۹) خسروانی فرد ب: عراقی س. بررسی تاثیر مواد آنتی اکسیدان سدیم آسکوربات ۱۰٪ بر استحکام باند برشی براکتهای فلزی ارتودنسی باند شده به دندانهای Bleach شده [پایان نامه]. تهران: دانشکده دندانپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی تهران. ۱۳۸۶.
- ۴۰) خسروانی فرد ب: سعادت‌مند آ. بررسی تاثیر آلودگی با خون و بزاق بر استحکام باند برشی براکتهای فلزی ارتودنسی [پایان نامه]. تهران: دانشکده دندانپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی تهران. ۱۳۸۴.
- ۴۱) فروغمند م: یونسی ف. بررسی تاثیر زمان تابش اشعه بر استحکام باند برشی براکتهای فلزی باند شده با RMGIC در شرایط In vitro [پایان نامه]. تهران: دانشکده دندانپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی تهران. 1386.
- 42) Artun J, Bergland S. Clinical trials with crystal growth conditioning as an alternative to acid-etch enamel pretreatment. *Am J Orthod.* 1984; 85: 333-340.
- 43) McCourt JW, Cooley RL, Barnwell S: Bond strength of light-cure fluoride-releasing base-liners as orthodontic bracket adhesives. *Am J Orthod Dentofacial Orthop.* 1991 Jul; 100(1):47-52.
- 44) Hallgren A, Oliveby A, Twetman S: Fluoride concentration in plaque adjacent to orthodontic appliances retained with glass ionomer cement. *Caries Res.* 1993;27(1):51-4.

- 45) McCourt JW, Cooley RL, Huddleston AM: Fluoride release from fluoride-containing liners/bases. *Quintessence Int.* 1990 Jan;21(1):41-5.
- 46) Wilson AD, Kent BE. The glass ionomer cement: a new translucent filling material. *J Appl Chem Biotechnol.* 1971; 21:313
- 47) Fricker JP: A 12-month clinical evaluation of a light-activated glass polyalkenoate (ionomer) cement for the direct bonding of orthodontic brackets. *Am J Orthod Dentofacial Orthop.* 1994 May; 105(5):502-5.
- 48) Klockowski R, Davis EL, Joynt RB, Wiecekowski G Jr, MacDonald A: Bond strength and durability of glass ionomer cements used as bonding agents in the placement of orthodontic brackets. *Am J Orthod Dentofacial Orthop.* 1989 Jul; 96(1):60-4.
- 49) James B. Summitt, J. William Robbins, Thomas J. Hilton, Richard S. Schwartz: *Fundamentals of operative dentistry : A Contemporary Approach.* Third edition, Quintessence books,2006;(8):196, 227
- 50) Jean-Francois Roulet, Michel Degrange: *Adhesion The Silent Revolution in Dentistry.* First edition, Quintessence Publishing Co, Inc, 2000;(5):73, (16):287
- 51) Retief DH, Dreyer CJ, Gavron G. The direct bonding of orthodontic attachments to teeth by means of an epoxy resin adhesive. *Am J Orthod.* 1970; 58:121-40.
- 52) Cho E, Kopel H, White SN. Moisture susceptibility of resin-modified glass-ionomer materials. *Quintessence Int* 1995;26:351-358